

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 9 december 2021
(OR. en)

14808/21

ENFOPOL 501
IXIM 286
JAI 1388

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	9 december 2021
till:	Delegationerna

Föreg. dok. nr:	13996/21 + COR 1
Ärende:	Rådets slutsatser om ett fördjupat gränsöverskridande polissamarbete inom området försvunna personer – <i>Rådets slutsatser</i> (9 december 2021)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om ett fördjupat gränsöverskridande polissamarbete inom området försvunna personer, som godkändes av rådet (rättsliga och inrikes frågor) vid dess 3837:e möte den 9 december 2021.

Rådets slutsatser om ett fördjupat gränsöverskridande polissamarbete inom området försvunna personer

EUROPEISKA UNIONENS RÅD,

1. SOM ERKÄNNER att ett av Europeiska unionens viktigaste mål är att säkerställa en hög säkerhetsnivå för sina medborgare på området med frihet, säkerhet och rättvisa genom att främja en förstärkning av polissamarbetet i enlighet med **avdelning V i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt**,
2. SOM BEAKTAR den förnyade strategin för inre säkerhet (2015–2020)¹ och dess resultat, och SOM VÄLKOMNAR kommissionens meddelande om en **strategi för EU:s säkerhetsunion**², där särskilda åtgärder fastställs för att fullt ut ta itu med strategiska prioriteringar i den digitala och den fysiska världen samt i den interna och externa dimensionen för perioden 2021–2025,
3. SOM BETONAR att **rådets slutsatser om inre säkerhet och det europeiska polispartnerskapet**³ syftar till att området med frihet, säkerhet och rättvisa ska fungera bättre och till att upprätta ett effektivt europeiskt partnerskap för inre säkerhet; det finns ett behov av att kontinuerligt förbättra informationshanteringen och optimera användningen av befintliga instrument och avtal för informationsutbyte och att uppnå vissa milstolpar för ett effektivt europeiskt partnerskap för inre säkerhet (2020–2025) genom att
 - enhetligt tillämpa instrument för varningar om brott EU-nivå, t.ex. Schengens informationssystem för registreringar om personer eller föremål, som en standardpraxis,
 - se till att de befintliga ramarna för informationsutbyte (t.ex. Prümramen⁴) också uppdateras så att EU:s informationsarkitektur ligger ännu mer i linje med principen om tillgänglighet,

¹ Dok. 15670/14.

² Dok. 10010/20.

³ Dok. 13083/20.

⁴ Rådets beslut 2008/615/RIF och rådets beslut 2008/616/RIF.

4. SOM ERINRAR om diskussionerna i arbetsgruppen för Schengenfrågor (SIS/Sirene), där viktiga diskussioner fördes om hur medlemsstaterna ska informera varandra om försvunna personer⁵,
5. SOM UPPREPAR att det under 2022 kommer att införas en uppdaterad rättslig grund för användningen av Schengens informationssystem (**omarbetning av SIS**)⁶ som innebär att befintliga regler stärks, systemet förbättras, ytterligare registreringsuppgifter tillhandahålls och flera nya typer av registreringar införs; de uppdaterade reglerna gör det bland annat möjligt att införa förebyggande registreringar om barn som löper risk att föras bort av en av sina föräldrar, och om barn och sårbara personer som måste hindras från att resa för sin egen säkerhet,
6. SOM BETONAR behovet av att uppgradera befintliga system för utbyte av information och uppgifter på området för inre säkerhet och, i samband med Europeiska kommissionens tillkännagivande om **att uppdatera⁷ den rättsliga Prümramen⁸**, undersöka om den kan användas för att på ett effektivare sätt utbyta information om försvunna personer och oidentifierade kroppar,
7. SOM UPPMUNTRAR till användning av alla tillgängliga medel och resurser för att i den mån det är möjligt fastställa identiteten på oidentifierade kroppar, oaktat hur personen ifråga dog; var och en har rätt till ett namn, som utgör en garanti för den egna identiteten och ett skydd för den personliga integriteten och värdigheten; ingen bör begravas utan ett namn,
8. SOM BETONAR vikten av gemensamma polispatruller, enheter och kontor, gemensamma ledningscentraler och gemensamma utredningar, eftersom de på ett effektivt sätt bidrar till att upprätthålla allmän ordning och förebygga och bekämpa brottslighet samt säkerställa allmän säkerhet, vilket redan föreskrivs i Prümregelverket, som kommer att uppdateras inom ramen för det operativa samarbetet; gränsöverskridande polissamarbete på operativ nivå i form av gemensamma åtgärder erkänns som en mycket effektiv metod för att söka efter försvunna personer, särskilt sårbara personer,

⁵ Dok. 9017/16.

⁶ Förordningarna (EU) 2018/1860, 2018/1861 och 2018/1862.

⁷ Kombinerad färdplan för utvärdering/inledande konsekvensbedömning, ref. Ares(2020)4214748 – 11/08/2020.

⁸ Rådets beslut 2008/615/RIF och rådets beslut 2008/616/RIF.

9. SOM UNDERSTRYKER kommissionens meddelande om en **EU-strategi för barnets rättigheter**⁹, där försvunna barn behandlas som särskilt sårbara, och erinrar om vikten av det europeiska journumret för försvunna barn 116 000,
10. SOM UPPMÄRKSAMMAR kommissionens meddelande om EU:s strategi mot människohandel¹⁰, där det anges att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt barn som är offer och barn som riskerar att utsättas för människohandel, genom systematisk rapportering och larm om saknade barn för att möjliggöra tidig identifiering, vidareślussningsförfaranden som är anpassade till offer som är barn, skyndsam utnämning av förmyndare och effektiv kostnadsfri rättshjälp,
11. SOM NOTERAR definitionen av försvunna personer i enlighet med rekommendationerna från Europarådets ministerkommitté¹¹ och nationella bestämmelser som en ram för definitionen av försvunna personer,
12. SOM ÄR MEDVETET OM den viktiga roll som **Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol)** spelar som nav för informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och dess roll i arbetet med att stödja och samordna samarbetet om gränsöverskridande polissamarbete,
13. SOM ERKÄNNER den roll som **Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol)** har när det gäller utveckling, genomförande, samordning och stöd till utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpningen i unionen,

⁹ Dok. 7453/21.

¹⁰ COM(2021) 171 final.

¹¹ Europarådet, rekommendation CM/Rec (2009) 12, antagen av ministerkommittén den 9 december 2009: Europarådet säger att en försvunnen person är en fysisk person vars existens har blivit osäker, eftersom han eller hon har försvunnit spårlöst och det inte finns några tecken på att han eller hon lever.

14. SOM FRAMHÅLLER det arbete som utförs av **Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol)** som en global plattform för informationsutbyte och en plattform för polissamarbete med tredjeländer, och som INSER dess viktiga roll och dess verktyg och tjänster när det gäller att förbättra utredningar av försvunna personer med en global dimension,
15. SOM ERKÄNNER det arbete som utförs av **gemensamma kontaktpunkter** som en enda kontaktpunkt för internationellt brottsbekämpande samarbete, som består av den mest omfattande nationella expertisen och som kan hantera alla möjliga förfrågningar som rör gränsöverskridande brottsbekämpande samarbete, bland annat försvinnanden, och som NOTERAR det arbete som utförs av **centrum för polis- och tullsamarbete**, som är en viktig institution med olika funktioner och uppgifter inom området inre säkerhet och brottsbekämpning och som utgör ett värdefullt lokalt verktyg för snabbt, direkt gränsöverskridande samarbete vid försvinnanden,
16. SOM BEAKTAR diskussionerna i rådets **arbetsgrupp för brottsbekämpning och slutsatserna från dess polisexpertnätverk för försvunna personer (*Police Expert Network on Missing Persons, PEN-MP*)** att mer än 300 000 personer varje år försvinner i Europeiska unionen (enligt uppgifter för 2019), varav över 100 000 barn och tonåringar; enligt uppgifterna har 18 länder fortfarande sammanlagt omkring 40 000 ouppklarade försvinnanden i sina register; enligt 15 länder uppgår dessutom antalet fall av oidentifierade kroppar i Europeiska unionen till minst 15 000,
17. SOM STÖDER och UPPMUNTRAR diskussionerna i PEN-MP om behovet av att utveckla strategier som gör det möjligt för behöriga myndigheter att vidta snabbare och effektivare åtgärder,
18. SOM FRAMHÅLLER att vissa försvunna barn också är offer för sexuella övergrepp, även om de allra flesta sexuella övergrepp mot och utnyttjande av barn sker inom barnets förtroendekrets, vilket gör dem ännu mer sårbara; det krävs ytterligare insatser för att bättre förstå och ta hänsyn till deras särskilda behov vid hanteringen av sådana fall.

RÅDET

19. UNDERSTRYKER vikten av ett framgångsrikt genomförande av den uppdaterade rättsliga grunden för driften av Schengens informationssystem (omarbetning av SIS) när det gäller försvunna personer och sårbara personer i riskzonen, och UPPMANAR medlemsstaterna, EU:s byråer och alla andra berörda parter att genomföra den i enlighet med tidsfristerna,

MEDLEMSSTATERNA:

20. UPPMANAR de medlemsstater som ännu inte har gjort det att överväga att på nationell nivå, när så är lämpligt och med vederbörlig hänsyn till nationella resurser och organisationsstrukturer, inrätta en central operativ enhet för försvunna personer, bemannad av tjänstemän inom brottsbekämpningen och med tillgång till en enda nationell databas över försvunna personer och oidentifierade mänskliga kvarlevor och kroppsdelar,
21. REKOMMENDERAR medlemsstaterna att tillhandahålla stöd för att de gemensamma kontaktpunkterna (med betoning på Sirenekontorens roll) och/eller centrumen för polis- och tullsamarbete ska fungera effektivt när de fullgör sina uppgifter och skyldigheter, bland annat när det gäller försvinnanden,
22. UPPMANAR Empact-aktörerna, särskilt inom människohandel och sexuell exploatering av barn, att vid behov göra PEN-MP delaktigt i utarbetandet och genomförandet av särskilda åtgärder inom ramen för dess mandat,
23. UPPMANAR medlemsstaterna att använda alla Interpols verktyg och tjänster som står till förfogande, till exempel den globala polisvarningen om försvunna personer (gult meddelande), för att kunna utreda försvinnanden med en global dimension på ett effektivt sätt,

KOMMISSIONEN:

24. UPPMANAR kommissionen att ta ytterligare hänsyn till PEN-MP:s förslag vid utarbetandet av ny lagstiftning inom området försvunna personer; utarbetandet av nya rättsakter bygger på väl genomarbetade konsekvensbedömningar,
25. UPMANAR kommissionen att överväga att utarbeta en gemensam europeisk ram för samarbete om personers försvinnanden (även frivilliga försvinnanden) för situationer då sådana försvinnanden är av oroväckande karaktär,
26. UPPMANAR kommissionen att överväga att undersöka möjligheten att med EU-medel finansiera projekt som syftar till att främja ett närmare samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter som utreder misstänkta försvinnanden och/eller fall av försvunna personer (även s.k. kalla fall) och samarbete mellan myndigheter med ansvar för att fatta beslut i syfte att skydda barn eller sårbara personer i riskzonen (t.ex. från bortföranden, kidnappningar, människohandel osv.),

PEN-MP:

27. UPPMANAR PEN-MP att fortsätta sina ansträngningar för att förbättra samarbetet mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna, Schengenassocierade länder och tredjeländer (med fokus på västra Balkan), berörda avdelningar inom EU och globala institutioner; PEN-MP bör också överväga att samarbeta med andra tredjeländer (t.ex. länderna i Nordafrika),

28. NOTERAR PEN-MP:s planer på att fastställa en stadga, som kommer att utgöra en klar och tydlig ram, för att möjliggöra ett effektivt samarbete i enlighet med de rättsliga förpliktelserna (bland annat dataskydd) mellan behöriga myndigheter och offentliga organ som snabbt och effektivt kan hjälpa till att hitta försvunna personer; de brottsbekämpande myndigheterna bör behålla sin ledande roll och får begära att privata aktörer eller icke-statliga organisationer erbjuder stöd,
29. UPPMANAR PEN-MP att ytterligare diskutera och undersöka möjligheten att inrätta en europeisk internetplattform för spridning av polisrapporter om försvunna personer; denna typ av plattform ska säkerställa att befintliga kanaler för informationsutbyte, såsom Schengens informationssystem, Prümramen och Interpol, inte överlappar varandra; den får inte innehålla operativa uppgifter och måste säkerställa respekten för dataskyddsåtgärder,
30. UPPMANAR PEN-MP att diskutera utarbetandet av en europeisk vägledning för god praxis, som innehåller en förteckning över alla relevanta nationella initiativ inom området försvunna personer,

EUROPOL:

31. UPPMANAR Europol att fortsätta att stödja utredningar av försvunna personer som saknas till följd av en brottslig handling som omfattas av dess mandat, och UPPMANAR Europol att fortsätta att stödja PEN-MP i användningen av Europols expertplattform,

CEPOL:

32. UPPMANAR Cepol att överväga att i sin befintliga verksamhetsportfölj, när så är möjligt och relevant, ta med frågan om försvinnanden till följd av en brottslig handling; denna uppgift måste fullgöras inom ramen för EU:s bidrag till Cepol och i nära samarbete med PEN-MP och andra berörda parter inom detta särskilda brottsområde.